

Opetushenkilöstön (opettajat, koulunkäynninohjaajat) yläkoulu-lukio-sijaintiin liittyvien kyselyjen vastauskoonti (AI-avusteinen analyysi)

Alakoulujen opetushenkilöstöltä pyydettiin näkemyksiä erilaisista alakouluratkaisuista helmikuun 2026 lasten osallisuuspäivän palautekyselyssä. Avoimeen kysymykseen saatiin 39 vastausta.

Yhteenveto opetushenkilöstön vastauksista:

1. Yhdysluokkakoulu (pieni koulu)

Plussat

- *Vahva yhteisöllisyys: kaikki tuntevat toisensa, kodinomainen ilmapiiri*
- *Hyvä oppilaantuntemus ja enemmän aikaa yksittäiselle oppilaalle*
- *Turvallisuus ja kiusaamiseen puuttuminen helpompaa*
- *Eri-ikäisten vuorovaikutus tukee oppimista ja sosiaalisia taitoja*
- *Joustavuus arjessa (helpompi muuttaa päivän rakennetta, retket jne.)*
- *Usein lähikoulu → lyhyet koulumatkat*
- *Rauhallisempi ympäristö (vähemmän melua)*

Miinukset

- *Vähän ikätovereita → rajatut kaverisuhteet*
- *Yhdysluokkaopetus kuormittaa opettajaa ja vaatii laaja-alaista osaamista*
- *Henkilöstön vähyyys → haavoittuvuus poissaoloissa*
- *Rajallinen erityisopetus ja osaaminen kaikissa aineissa*
- *Vähemmän mahdollisuuksia esim. joukkuelajeihin*
- *Taloudellinen tehottomuus joissain näkemyksissä*

2. Yksisarjainen koulu (keskikokoinen)

Plussat

- *Tasapaino pienen ja suuren koulun välillä*
- *Oppilaat omassa ikäryhmässä → riittävästi kavereita*
- *Opettaja voi keskittyä yhden luokka-asteen opetukseen*
- *Yhteistyö kollegoiden kanssa mahdollista, mutta yhteisö vielä hallittavissa*
- *Sopiva koko: tuttu ilmapiiri, mutta riittävä oppilasmäärä*
- *Toimiva ryhmädynamiikka ja riittävä osallistujamäärä eri toimintoihin (esim. liikunta)*

Miinukset

- *Luokkakoko voi vaihdella (ei rinnakkaisluokkia)*
 - *Opettaja voi jäädä yksin ilman rinnakkaisluokan tukea*
 - *Yhteistyö ja samanaikaisopetus rajatumpaa kuin suuremmissa kouluissa*
 - *Kaveripiiri usein rajautuu omaan luokkaan*
 - *Tuen saatavuus voi olla heikompi kuin isoissa yksiköissä*
-

3. Kaksisarjainen koulu (iso koulu)

Plussat

- *Laaja kaveriverkosto ja enemmän valinnanvaraa*
- *Monipuolinen henkilöstö ja erityisosaaminen*
- *Opettajien välinen yhteistyö ja rinnakkaisluokat tukevat opetusta*
- *Paremmat mahdollisuudet järjestää tuki (esim. erityisopetus)*
- *Monipuolisemmat palvelut, tilat ja harrastusmahdollisuudet*
- *Mahdollisuus ryhmäjakoisiin ja oppilaiden joustavaan sijoitteluun*

Miinukset

- *Suuret ryhmäkoot ja vähemmän aikaa yksittäiselle oppilaalle*
 - *Oppilaiden tuntemus heikkenee, yksilö voi "hukkua massaan"*
 - *Kiusaamisen ja konfliktien havaitseminen vaikeampaa*
 - *Melu, rauhattomuus ja tilojen ahtaus*
 - *Joustamattomuus ja hallinnollinen raskaus*
 - *Pitkät koulumatkat mahdollisia, jos ei lähikoulu*
 - *Työyhteisön hajanaisuus (esim. kuppikuntaisuus, tiedonkulun haasteet)*
-

Yhteenveto

- ***Pienet koulut korostavat yhteisöllisyyttä, turvallisuutta ja yksilöllistä tukea, mutta kärsivät rajallisista resursseista ja kaveriverkostojen kapeudesta.***
- ***Suuret koulut tarjoavat enemmän mahdollisuuksia, osaamista ja vertaisverkostoja, mutta haasteina voivat olla ryhmäkoot ja yksilöllisyyden heikkeneminen.***
- ***Keskikokoinen koulu näyttäytyy vastauksissa tasapainoratkaisuna näiden välillä.***

Koulujen kokoluokkien vertailu (henkilöstökysely)

Yhteenveto

	Pieni (yhdysluokka)	Keskikokoinen (yksisarjainen)	Iso (kaksisarjainen)
Yhteisöllisyys	★★★★	★★★	★★★
Yksilöllinen tuki	★★★★	★★★	★★★
Kaveriverkosto	★★	★★★	★★★★
Opettajien yhteistyö	★★	★★★	★★★★
Pedagogiset resurssit	★★	★★★	★★★★
Joustavuus arjessa	★★★	★★★	★★
Toiminnan tehokkuus	★★	★★★	★★★★

Perustuu henkilöstön näkemyksiin (n=39)
